

Українська мова та читання

4 клас

1 семестр (16 тижнів, 80 годин)

№ уроку	Тема уроку
Досліджую фонетичні закономірності української мови Усна народна творчість	
1	Повторення вивченого про звуки і букви. Звуко-буквений аналіз слова Міф «Перший хлібороб»
2	Повторення вивченого про звуки і букви. Користування алфавітом. Правопис сумнівних букв Притча «Князенко Ясен»
Досліджую лексичне значення слова	
3	Лексичне значення слова. Уявлення про власне українські слова. Тлумачний словник як довідкове джерело щодо лексичного значення слова <i>Українська народна пісня «Ой роду наш красний»</i>
4	Лексичне значення слова. Уявлення про слова, запозичені з інших мов. Словник іншомовних слів Зірка Мензатюк «Великий бал. Слова з інших мов» (мовна казка)
5	Повторення та узагальнення знань про значення слова (повторення про пряме і переносне значення, багатозначні і однозначні слова, омоніми, синоніми, антоніми) Соціально-побутова казка «Дідова дочка та бабина дочка»
Досліджую будову слова	
6	Значущі частини слова. Складні слова Соціально-побутова казка «Дідова дочка та бабина дочка»
7	Чергування голосних у коренях слів. Історичне чергування звуків (загальні уявлення). Чергування голосних <i>о, е з і (солі – сіль, печі – піч)</i> . Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми Соціально-побутова казка «Дідова дочка та бабина дочка»

8	Чергування приголосних у коренях слів. Чергування твердого приголосного з м'яким або пом'якшеним. Чергування звуків (глухого приголосного з дзвінким, яке не впливає на зміну значення слова) Героїко-фантастична казка «Котигорошко»
9	Написання слів із префіксами <i>пре-</i> і <i>при-</i> Героїко-фантастична казка «Котигорошко»
10	Правопис слів з апострофом після префіксів Героїко-фантастична казка «Котигорошко»
11	Діагностична робота
12	<i>Урок розвитку мовлення</i> Вчимося складати характеристику персонажа
<p>Досліджую частини мови</p> <p>Машина часу: з історії України</p>	
13	Поділ на групи слів, що належать до різних частин мови <i>Надія Красоткіна «Людина кожна має Батьківщину»</i>
Досліджую іменник	
14	Повторення вивченого про іменник як частину мови <i>Марія Чабайовська "Трипільці"</i>
15	Повторення вивченого про іменник як частину мови. Іменники-синоніми, іменники-антоніми За Антоном Лотоцьким «Дитинство княгині Ольги»
16	Повторення вивченого про іменник як частину мови. Багатозначні іменники. Пряме і переносне значення іменників. Іменники-омоніми Роман Завадович «Ярослав Мудрий»
17	<i>Медіа. Лепбук «Від рукописної до електронної книги»</i>
18	Рід і число іменників <i>За Костянтиною Малицькою «Княжна Анна»</i>
19	Рід і число іменників <i>Олександр Олесь «Холм і Львів»</i>
20	<i>Урок розвитку мовлення</i> Вчимося переказувати вибірково

21		Відмінювання іменників <i>За Михайлом Грушевським «Юність Богдана Хмельницького»</i>
22		Відмінювання іменників. Початкова форма іменників <i>Сергій Ільницький «Веселе ремесло»</i>
Моя велична Україна		
23		Визначення відмінків іменників <i>Надія Красоткіна «Моя Батьківщина – найкраща у світі»</i> Микола Чернявський «Рідний край» (акровірш)
24		Розрізнення відмінків іменників з однаковими закінченнями <i>Микола Бакай «У рідному краї»</i>
25		Чергування кінцевих приголосних основи в іменниках жіночого роду в давальному і місцевому відмінках однини <i>За Аллою Сокол, Оленою Конечною «Державні символи України» (легенда)</i>
26		Чергування кінцевих приголосних основи в іменниках чоловічого і середнього роду в давальному і місцевому відмінках однини <i>Дмитро Білоус «Рідне слово»</i>
27		Чергування голосних у коренях іменників жіночого і чоловічого роду в однині <i>Оксана Кротюк «Лелеченька»</i>
28		Чергування голосних у коренях іменників жіночого і чоловічого роду в однині <i>Оксана Кротюк «Лелеченька»</i>
29		Правопис закінчень іменників жіночого роду на -а (-я) в родовому відмінку <i>Іванна Савицька «Квіти України»</i>
30		Урок розвитку мовлення Вчимося складати текст на основі інфографіки «Перелітні птахи прощаються з рідним краєм»
31		Правопис закінчень іменників жіночого роду на -а (-я) в родовому відмінку <i>За Дмитром Красицьким «Дитинство Тараса»</i>
32		Правопис закінчень іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини <i>За Дмитром Красицьким «Дитинство Тараса»</i>

33	Розрізнення іменників з однаковими закінченнями в називному, родовому і знахідному відмінках однини <i>За Олесем Ільченком «Хто не жив посеред бурі, той ціни не знає сили» (дитинство Лесі Українки)</i>
34	Правопис закінчень іменників жіночого роду в орудному відмінку однини <i>За Олесем Ільченком «Хто не жив посеред бурі, той ціни не знає сили» (дитинство Лесі Українки)</i>
35	Правопис закінчень іменників чоловічого роду в орудному відмінку однини <i>Ірен Роздобудько «Що може пензлик?» (дитинство Катрусі Білокур)</i>
36	Правопис закінчень іменників чоловічого роду з основою на -р в орудному відмінку однини <i>Ірен Роздобудько «Що може пензлик?» (дитинство Катрусі Білокур)</i>
37	Правопис закінчень іменників чоловічого роду в давальному і місцевому відмінках однини <i>Анна Багряна «Квіти від жар-птиці» (дитинство Марії Приймаченко)</i>
38	Правопис закінчень іменників чоловічого роду в давальному і місцевому відмінках однини <i>Наталка Поклад «Петриківські диво-квіти»</i>
39	Відмінювання іменників у множині <i>Фелікс Гальперін «Перший крок у космос»</i>
40	Правопис закінчень іменників у множині <i>Фелікс Гальперін «Перший крок у космос»</i>
41	Урок розвитку мовлення Творчий проект «Горджуся тим, що я українець/українка»
42	Уживання іменників із прийменниками в різних відмінках <i>Леонід Кадеюк «Місія – космос»</i>
43	Уживання іменників із прийменниками в різних відмінках <i>За Романом Клочком «Домівка для минулого»</i>
44	Узагальнення та систематизація знань і вмінь за темою «Іменник» <i>Наталя Данилевич «Пан Котович» (п'єса: обробка казки «Пан Коцький»)</i>
45	Театралізація
46	Діагностична робота

Досліджую прикметник
Дива науки і техніки

47		Повторення вивченого про прикметник як частину мови З історії винаходів (інфографіка)
48		Уживання прикметників для всебічної характеристики предметів <i>Наталія Федосенко "Їстівний поліетилен"</i>
49		Вправи на доцільне використання прикметників у мовленні Історія LEGO (з журналу)
50		Урок розвитку мовлення Вчимося створювати лепбук «Від слова — до книги»
51		Роль прикметників у мовленні. Прикметники-синоніми, прикметники-антоніми <i>Тетяна Щербаченко (Стус) "Як не заблукати в Павутині»</i> («Історія винайдення»)
52		Пряме і переносне значення прикметників <i>Тетяна Щербаченко (Стус) "Як не заблукати в Павутині»</i> («Соціальні мережі», "Частіше усміхайся!")
53		Media. Написання електронного листа
54		Вправи на визначення роду і числа прикметників за іменниками <i>Нетикет (з Інтернету)</i>
55		Вправи на визначення роду і числа прикметників за іменниками <i>Нетикет (з Інтернету)</i>
56		Узагальнення знань про змінювання прикметників за родами і числами <i>Сергій Гридін «Федько, прибулець з Інтернету»</i>
57		Відмінювання прикметників <i>Сергій Гридін «Федько, прибулець з Інтернету»</i>
58		Відмінювання прикметників <i>Іван Андрусак «Двісті ігор»</i>
59		Діагностична робота
60		Урок розвитку мовлення Вчимося переказувати детально
61		Вправи на визначення відмінка прикметника в реченні <i>Люсі Гокінг, Стівен Гокінг «Джордж і таємний ключ до Всесвіту»</i> (переклад Ганни Лелів)

62	Вправи на визначення відмінка прикметника в реченні <i>Люсі Гокінг, Стівен Гокінг</i> «Джордж і таємний ключ до Всесвіту» (переклад Ганни Лелів)
63	Спостереження за зв'язком прикметників з іменниками в реченні <i>За Віктором Калашиниковим</i> «Як оживають малюнки»
64	Побудова сполучень слів і речень із прикметниками в різних відмінкових формах, уведення їх у текст <i>За Віктором Калашиниковим</i> «Як оживають малюнки»
Пригоди і фантастика	
65	Вимова і правопис прикметників із суфіксами <i>-ськ, -зьк, -цьк</i> <i>Ігор Січовик</i> «Неймовірні пригоди барона Мюнхгаузена в Україні» ("Моїм пригодам немає кінця")
66	Вимова і правопис прикметників із суфіксами <i>-ськ, -зьк, -цьк</i> <i>Ігор Січовик</i> «Неймовірні пригоди барона Мюнхгаузена в Україні» («Як я опинився в Україні»)
67	Уживання знака м'якшення перед закінченням прикметників чоловічого і середнього роду <i>За Ярославом Стельмахом</i> «Митькозавр із Юрківки, або химера лісового озера»
68	Уживання знака м'якшення перед закінченням прикметників жіночого роду <i>За Ярославом Стельмахом</i> «Митькозавр із Юрківки, або химера лісового озера»
69	Форми давального і місцевого відмінків однини прикметників жіночого роду <i>Всеволод Нестайко</i> «Чарівні окуляри»
70	Урок розвитку мовлення Вчимося будувати діалог «Улюблені дитячі журнали»
71	Форми давального і місцевого відмінків однини прикметників жіночого роду <i>Анатолій Костецький</i> "Мінімакс Перший»
72	Відмінювання прикметників у множині <i>За Лесею Ворониною</i> «Таємниця Чорного озера»
73	Відмінювання прикметників у множині <i>За Лесею Ворониною</i> «Таємниця Чорного озера»
74	Вправи на вживання різних відмінкових форм прикметників у множині

75		Вправи на вживання різних відмінкових форм прикметників у множині <i>Іван Андрусак "Як подружитися з Чакалкою" (мізансцена з п'єси для дитячого театру)</i> ». Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах, с. 20
76		Театралізація
77		Узагальнення та систематизація знань і вмінь за темою «Прикметник» <i>Джоан Кетлін Ролінг «Гаррі Поттер і філософський камінь»</i> (переклад Віктора Морозова) (уривок)
78		Узагальнення та систематизація знань і вмінь за темою «Прикметник» <i>Джоан Кетлін Ролінг «Гаррі Поттер і Таємна кімната»</i> (переклад Віктора Морозова) (уривок)
79		Діагностична робота
80		Урок розвитку мовлення Вчимося складати казку на новий лад Підсумковий урок за I семестр

2 семестр (19 тижнів, 95 годин)

№ уроку	Дата	Тема уроку
Досліджую числівник Українські літературні казки та байки		
81		Загальне уявлення про числівник як частину мови <i>Ірина Калинець «Казка про хлопчика Крижинку»</i>
82		Питання до числівників <i>Ірина Калинець «Казка про хлопчика Крижинку»</i>
83		Вимова і правопис найуживаніших числівників, використання їх у мовленні <i>ЗаТанітою Марє «Подорож краплинки»</i>
84		Вимова і правопис найуживаніших числівників, використання їх у мовленні <i>За Танітою Марє «Подорож краплинки»</i>
85		Практичне засвоєння вимовляння і письма відмінкових форм окремих числівників <i>Анатолій Григорук «Збитошна Бабуся Ягуся»</i>
86		Узагальнення вивченого про числівник

		<i>Анатолій Григорук «Збитошна Бабуся Ягуся»</i>
Досліджую займенник		
87		Поняття про займенник як частину мови. Спостереження за роллю різних займенників у тексті <i>Йосип Струцюк «Хто співає найкраще»</i>
88		Поняття про займенник як частину мови. Спостереження за роллю різних займенників у тексті <i>Йосип Струцюк «Хто співає найкраще»</i>
89		Особові займенники. Уживання особових займенників у текстах <i>Іван Франко «Заєць та їжак»</i>
90		Особові займенники. Уживання особових займенників у текстах <i>Іван Франко «Заєць та їжак»</i>
91		Урок розвитку мовлення Вчимося складати твір-розповідь на основі коміксів «Зимові розваги»
92		Відмінювання займенників 1-ої особи однини і множини Ігор Січовик «Таємниця туди-сюди» (казка з паліндромами)
93		Відмінювання займенників 2-ої особи однини і множини Оксана Луцевська «Авіа, пташиний диспетчер»
94		Відмінювання займенників 3-ої особи однини і множини Оксана Луцевська «Авіа, пташиний диспетчер»
95		Відмінювання особових займенників <i>Леся Мовчун «Горіхові Принцеси» (п'єса)</i>
96		Уживання займенників із прийменниками <i>Леся Мовчун «Горіхові Принцеси» (п'єса)</i>
97		Медіа. Театральна програмка, запрошення
98		Театралізація
99		Побудова сполучень слів і речень із займенниками в різних формах. Вправи на використання займенників для зв'язку речень у текстах. Удосконалення текстів шляхом використання займенників замість лексичних повторів Леонід Глібов «Коник-стрибунець»
100		Узагальнення вивченого про займенник як частину мови Іван Чопей «Два Ведмеді»
101		Діагностична робота
102		Урок розвитку мовлення

		Вчимося створювати медіатексти Пост у соціальних мережах (реклама)
Досліджую дієслово Літературні казки народів світу		
103		Повторення вивченого про дієслово як частину мови (питання, значення, роль у реченні, зв'язок з іменниками) <i>Ганс Крістіан Андерсен «Дюймовочка»</i>
104		Повторення вивченого про дієслово як частину мови. Дієслова-синоніми, дієслова-антоніми <i>Ганс Крістіан Андерсен «Дюймовочка»</i>
105		Повторення вивченого про дієслово як частину мови. Багатозначні дієслова. Уживання дієслів у прямому і переносному значенні <i>Астрід Ліндгрен «Малий і Карлсон, що живе на даху»</i>
106		Неозначена форма дієслова <i>Астрід Ліндгрен «Малий і Карлсон, що живе на даху»</i>
107		Неозначена форма дієслова <i>Брати Грїмм «Королева бджіл»</i>
108		Чергування голосних звуків у дієслівних коренях (загальні уявлення) <i>Брати Грїмм «Королева бджіл»</i>
109		Чергування приголосних звуків у дієслівних коренях (загальні уявлення) <i>Роальд Дал «Чарлі і шоколадна фабрика» (переклад Віктора Морозова)</i>
110		Змінювання дієслів за часами <i>Роальд Дал «Чарлі і шоколадна фабрика» (переклад Віктора Морозова)</i>
111		Медіа. Буктрейлер
112		Урок розвитку мовлення Вчимося складати текст-розповідь з елементами опису
Веселе слово		
113		Змінювання дієслів за числами <i>Дмитро Білоус «Веселе слово»</i>

114		Дієслова теперішнього часу <i>Грицько Бойко "Розумники", "Про хлопчика Гната і Гітопоната"</i>
115		Дієслова майбутнього часу <i>Павло Глазовий «Кухлик» (гумореска)</i>
116		Правопис закінчень дієслів 1-ої особи однини і множини теперішнього та майбутнього часу <i>Сашко Дерманський «Сміхотусі, або хакерська атака на мамині коржики»</i>
117		Правопис закінчень дієслів 2-ої особи однини і множини теперішнього та майбутнього часу <i>Наталія Бонь «Літавиця»</i>
118		Правопис закінчень дієслів 3-ої особи однини і множини теперішнього та майбутнього часу <i>Наталія Бонь «Літавиця»</i>
119		Дієслова минулого часу <i>Ігор Січовик «Бабуся мого дитинства»</i>
120		Дієслова минулого часу <i>Ігор Січовик «Бабуся мого дитинства»</i>
121		Урок розвитку мовлення Вчимося складати тексти-описи того самого об'єкта в науково-популярному й художньому стилях
122.		Дієслова на -ся (-сь) Джеремі Стронг «Гармидер у школі» ("Пиріг Дружби") (переклад Андрія Поритка)
123		Узагальнення та систематизація знань і вмінь за темою "Дієслово" Джеремі Стронг «Гармидер у школі» ("Пиріг Дружби") (переклад Андрія Поритка) (продовження)
124		Діагностична робота Досліджую прислівник Дитинство моє золоте
125		Поняття про прислівник як частину мови (значення, питання, роль у реченні, зв'язок з дієсловами) <i>Оксана Радевич-Грабовська «Щасливе дитинство»</i>

126		Поняття про прислівник як частину мови (значення, питання, роль у реченні, зв'язок з дієсловами) <i>Тетяна Стус (Щербаченко) «Таємна змова, або не слід балакати з незнайомцями»</i>
127		Роль прислівників у мовленні. Прислівники-синоніми <i>Тетяна Стус (Щербаченко) «Таємна змова, або не слід балакати з незнайомцями»</i>
128		Роль прислівників у мовленні. Прислівники-антоніми <i>Наталія Клевцова «Наша любов»</i>
129		Правопис найуживаніших прислівників <i>Анатолій Костецький «Про друга»</i>
130		Правопис найуживаніших прислівників <i>Любов Воронкова «Антон і Харитон»</i>
131		Урок розвитку мовлення Вчимося будувати розповідь на основі власних спостережень «Улюблені весняні свята нашого народу»
132		Узагальнення вивченого про прислівник <i>Анатолій Григорук «Сопілонька з калиноньки, ясенове денце»</i>
133		Узагальнення вивченого про прислівник <i>Анатолій Григорук «Сопілонька з калиноньки, ясенове денце»</i>
134		Діагностична робота
Досліджую службові слова та вигук		
135		Службові слова. Прийменник <i>За Євгеном Наумовим «Як ми змістовно відпочивали»</i>
136		Службові слова. Сполучник <i>За Євгеном Наумовим «Як ми змістовно відпочивали»</i>
137		Службові слова. Частка <i>Ірен Роздобудько «Я зніматимуся в кіно». Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах, с. 163</i>
138		Загальне уявлення про вигук <i>Ірен Роздобудько «Я зніматимуся в кіно». Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах, с. 163</i>

Досліджую речення

Уроки людяності

139		Види речень за метою висловлювання та інтонацією Катерина Бабкіна «Мсьє Жак та квітнева риба» (оповідання). <i>Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах, с. 113</i>
140		Граматична основа речення. Зв'язок слів у реченні Катерина Бабкіна «Мсьє Жак та квітнева риба» (оповідання). <i>Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах, с. 113</i>
141		Урок розвитку мовлення Вчимося переказувати детально
142		Граматична основа речення. Зв'язок слів у реченні <i>За Дариною Мурмуєнко «Змовники»</i>
143		Однорідні члени речення. Особливості речень з однорідними підметами і присудками <i>За Дариною Мурмуєнко «Змовники»</i>
144		Однорідні члени речення. Особливості речень з однорідними другорядними членами без сполучників <i>Тетяна Полякова «Дівчинка, яка постраждала за правду»</i>
145		Поєднання однорідних членів речення за допомогою сполучників <i>Василь Сухомлинський «Навіть квіти з сорому почервоніли»</i>
146		Поєднання однорідних членів речення за допомогою сполучників <i>Василь Сухомлинський «Конвалія під вікном»</i>
147		Закріплення знань про однорідні члени речення Наталія Клевцова «Арбітр»
148		Просте і складне речення (загальні уявлення) Наталія Клевцова «Арбітр»
149		Просте і складне речення (загальні уявлення) <i>Оксана Сенатович «Крила»</i>
150		Узагальнення вивченого про речення <i>Євген Дудар «Треба»</i>
151		Урок розвитку мовлення Вчимося переказувати творчо

Досліджую текст

Невідомий світ природи

152	Тема і мета висловлювання. Заголовок. План. Спостереження за роллю абзаців у тексті <i>Василь Сухомлинський «Краса, натхнення, радість і таємниця»</i>
153	Засоби зв'язку речень у тексті <i>За Зіркою Мензатюк «Сон весняного лісу»</i>
154	Слова, найважливіші для висловлення думки в реченні, тексті. Логічний наголос Бджоли: інфографіка
155	Особливості тексту-розповіді, тексту-опису, тексту-міркування. Мета цих текстів Саша Кочубей «Володарка лісу» (оповідання). <i>Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах, с. 141</i>
156	Особливості змісту та побудови тексту-есе <i>За Лесею Ворониною «Хлюсь та інші»</i>
157	Особливості змісту та побудови тексту-есе <i>За Лесею Ворониною «Хлюсь та інші»</i>
158	Вправи на порівняння художнього і науково-популярного описів. Спостереження за вживанням прикметників у текстах різних стилів: науково-популярному і художньому Сім природних чудес України. Заповідник "Асканія -Нова" (З Інтернету)
159	Медіа. Буклет «Сім природних чудес України»
160	Медіатекст. Узагальнення вивченого про текст <i>Валентин Бичко «Ти думаєш, деревам не болить?»</i>
161	Урок розвитку мовлення Навчаюся будувати текст-міркування «Лялька-мотанка — національний оберіг»
162	Повторюю вивчене у 1- 4 класах Повторюю вивчене про звуки і букви, слово <i>Анатолій Давидов «Свідки минулих епох»</i>
163	Повторюю вивчене про будову слова. Загальні уявлення про складні слова (повторення) <i>Анатолій Давидов «Свідки минулих епох»</i>
164	Повторюю вивчене про іменник і прикметник <i>За Анатолієм Григоруком «Дельфін із Сердолікової бухти»</i>

165		Повторюю вивчене про числівник і займенник <i>За Анатолієм Григоруком «Дельфін із Сердолікової бухти»</i>
166		Повторюю вивчене про дієслово і прислівник <i>Люсі Гокінг «Джорж і корабель часу»</i>
167		Повторюю вивчене про службові слова і вигук <i>Люсі Гокінг «Джорж і корабель часу»</i>
168		Повторюю вивчене про речення і текст <i>Надія Красоткіна «Земля нам усміхається квітками»</i>
169		Діагностична робота
170		Урок розвитку мовлення Вчимося складати текст-есе «За що я люблю свою матусю?»
171		Повторюю вивчене
172		Повторюю вивчене
173		Повторюю вивчене
174		Повторюю вивчене
175		Підсумковий урок за рік

Примітка: до кожної теми уроку розроблено презентації (автори: Чабайовська М. І., Мельник Л. В.), які буде розміщено [на сайті видавництва «Астон»](#).